

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

Затверджено

На засіданні кафедри початкової та дошкільної
освіти факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри

Мачинська Н.І.

Силабус з навчальної дисципліни
«ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ»,
що викладається в межах ОПП
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 013 Початкова освіта

Львів 2021 р.

Назва дисципліни	Дитяча література з методикою навчання
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра початкової та дошкільної освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	013 Початкова освіта
Викладачі дисципліни	Мацевко-Бекерська Лідія Василівна, доктор філологічних наук, професор кафедри початкової та дошкільної освіти
Контактна інформація викладачів	liidiya.matsevko-bekerska@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю) (вул. Туган-Барановського, 7, ауд. 45). Також можливі он-лайн консультації через Skype, Viber та інші ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладачів.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/dytiacha-literatura-z-metodykoiu-navchannia-literaturnoho-chytannia-013-po
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Дитяча література з методикою навчання» є однією із нормативних дисциплін з спеціальності 013 Початкова освіта для освітньо-професійної програми рівня освіти бакалавр, яка викладається у IV семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблений для того, щоб студенти могли зрозуміти, системно осмислити і засвоїти основні аспекти дитячої літератури. Водночас зміст курсу призначений для відпрацювання навичок компетентного читання, умінь цілісно аналізувати літературно-художній твір, історико-літературний процес, теоретичний концепт, а також оволодіти основами методики викладання літературного читання. Після вивчення курсу бакалаври оволодіють необхідним комплексом знань та умінь для подальшої самостійної роботи у сфері дитячого читання, навчатися самостійно проводити цілісний поетикальний та методичний аналіз тексту. Курс розроблений таким чином, щоб надати студентам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб здобути якісну освіту в ділянці літературознавства та методики читання. Тому в курсі представлений і огляд концепцій літературознавчого дискурсу, і аналіз процесів та інструментів, що потрібні для здійснення кваліфікованого літературознавчого та методичного аналізу художнього тексту.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення нормативної дисципліни «Дитяча література з методикою навчання» є визначення, осмислення та практичне опанування особливостей предмету вивчення; ознайомлення студентів з літературним процесом в українському та світовому письменстві у дискурсі дитячого читання; окреслення історико-літературного, науково-дослідницького, культурологічного контексту становлення дитячої літератури; запровадження теоретичного інструментарію сучасного літературознавства для пізнання художньо-естетичних особливостей дитячої літератури; викладення програмового матеріалу в контекстному, особистісно адаптованому вимірі; проектування змісту програми на систему методичних навичок і вмінь для практичного застосування у педагогічній діяльності в умовах дошкільної установи; опрацювання Державного стандарту і навчальних програм у розділах мовно-літературної освітньої галузі; ознайомлення з досвідом учителів-практиків; формування навичок підготовки конспектів уроків та позакласних заходів з читання; розвиток і вдосконалення практичних умінь роботи з формування читацької, літературознавчої, бібліотечно-бібліографічної та особистісно-діяльничної компетентності учнів початкової школи.

**Література для
вивчення дисципліни**

Базова література

Антологія української літератури для дітей: В 3 т. К. Веселка. 1984.
Брандис Е.П. От Эзопа до Дж.Родари. Очерки. М.1980.
Качак Т. Б. Українська література для дітей: підручник. К. ВЦ «Академія». 2016.
Качак Т. Б., Круль Л. М. Зарубіжна література для дітей: підручник. К. Академвидав. 2014.
Кіліченко Л. М. Українська дитяча література: Навчальний посібник. К. Вища школа. 1988.
Мацевко-Бекерська Л.В. Дитяча література та практикум виразного читання: Навчально-методичний посібник. Львів. Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка. 2005.
Мацевко-Бекерська Л.В. Дитяча література та практикум виразного читання: Методичні рекомендації до практичних та семінарських занять. Львів. Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка. 2005.
Ревуцький Д. Живе слово: Теорія виразного читання для школи: Перевидання. Львів. 2019.
Українська дитяча література. Хрестоматія: У 2 ч.: Навчальний посібник // Упор. І .А. Луценко, А. М. Подолинний, Б. Й. Чайковський. К. Вища школа. 1992.

Додаткова література:

Давиденко Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII століття. Київ, 2007.
Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX ст. Київ, 2007.
Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гринчак Н. І. Історія зарубіжної літератури XX століття. Київ, 2011.
Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: [у 2 т.] / [за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського]. Тернопіль, 2019.
Історія української літератури: у 8 т. К., 1967.
Історія української літератури: у 2 т. К., 1987-1988.
Теорія літератури / За наук. ред. О. Галича. К., 2001.
Література західноєвропейського середньовіччя / за ред. Н. О. Висоцької. Вінниця, 2003.
Літературознавчий словник-довідник. К., 1997.
Венгеров Л.М. Зарубіжна література. 1871-1970. Загальні питання. К., 1971.
Зарубежная детская литература / Стеклова Ф.И., Брауде Л.Ю., Чернявская И.С. и др. М., 1982.
Качак Т. Б. Література для дітей і дитяче читання у контексті сучасної літературної освіти: збірник науково-методичних статей. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2013.
Качак Т. Літературна освіта молодших школярів. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2016.
Качак Т. Б. Методика навчання літературного читання як компонент інтегрованого курсу «Дитяча література та методика навчання літературного читання»: Курс лекцій. Івано-Франківськ. 2018.
Кохан Р.А. Як воно: отримати в подарунок цілий світ? Поетологічне розгадування РАДІСНОЇ головоломки. Одеса, 2020.
Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму. Тернопіль, 2001.
Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури. Середні Віки та Відродження. Львів, 1993.

<p>Обсяг курсу</p>	<p>Денна форма : 5 кредитів ECTS. Лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 86 год. Заочна форма : 5 кредитів ECTS. Лекції – 8 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 132 год.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ історико-літературний, критичний, теоретичний матеріал з української та світової літератури; ✓ порівняльно-типологічний формат дитячої літератури як складової загальношкільського розвитку; ✓ особливості змісту й адаптації літературно-художніх творів відповідно до основних вікових груп; ✓ особливості категорійного апарату дитячої літератури; ✓ характерні ознаки дитячої книги; ✓ основні вимоги до змісту й оформлення книг для дітей; ✓ основні характеристики виразного читання та його значення; ✓ психологічні параметри сприймання художнього тексту дітьми різного віку; ✓ біографії та основні характеристики творчості як дитячих письменників, так і тих письменників, чії твори включені до кола дитячого читання; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ виразно, чітко, правильно читати художній текст; ✓ робити цілісний літературознавчий і методичний аналіз програмового твору; ✓ виразно, логічно та емоційно довершено декламувати художні тексти (прозові та поетичні); ✓ обґрунтовано добирати художні твори для дитячого читання; ✓ самостійно досліджувати окремі проблеми навчального курсу; ✓ правильно, на основі сучасної української літературної мови, моделювати і здійснювати комунікативну діяльність у площині читання з учнями початкової школи. <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПРН-3. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.</p> <p>ПРН-4. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.</p> <p>ПРН-6. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.</p> <p>ПРН-7. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.</p> <p>ПРН-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.</p>

Ключові слова	Літературознавство, герменевтика, інтерпретація, генологія, поетика, художній образ, художній твір, літературний процес, виразне читання, методика читання.
Формат курсу	Очний/заочний
	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота
Теми	Див.: СХЕМА КУРСУ Тема 1. Дитяча література як навчальна дисципліна у системі підготовки вчителя початкової школи. Тема 2. Українська дитяча література. Дитячий фольклор. Давня українська література для дітей. Теми 3. Нова українська література для дітей. Тема 4. Новітня українська література для дітей (I половина XX ст.). Тема 5. Новітня українська література для дітей (II половина XX ст.). Тема 6. Деякі проблеми сучасної української літератури для дітей. Тема 7. Перекладна дитяча книга XVIII ст. Тема 8. Перекладна дитяча книга I половини XIX ст. Тема 9. Перекладна дитяча книга II половини XIX ст. Тема 10. Перекладна дитяча книга кінця XIX – початку XX ст. Тема 11. Світова література для дітей періоду міжвоєн'я (1910-1940 рр.). Тема 12. Світова література для дітей II половини XX – початку XXI ст.
Підсумковий контроль, форма	Іспит в 4 семестрі
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з української та зарубіжної літератури, історії України та всесвітньої історії, педагогіки, психології, достатніх для сприйняття категоріального апарату дитячої літератури та методики навчання виразного читання
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки тощо) проектно-орієнтоване навчання, дискусія, різні форми інтерактивного навчання
Необхідне обладнання	Вивчення курсу передбачає використання комп'ютерних програм, доступу до мережі Інтернет, комп'ютер, мультимедійна дошка.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • поточний контроль: 50% семестрової оцінки; макс. кількість балів – 50; • іспит: 50% семестрової оцінки; макс. кількість балів – 50 балів; Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів. Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, проект, міні-дослідження). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть результатом їхніх оригінальних досліджень чи міркувань. Для дотримання академічної доброчесності обов'язковими є: наявність посилань на використані джерела, а також точні посилання на джерела; неприпустимими є списування, втручання в роботу інших студентів. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Вся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем винятково в освітніх цілях без права її передачі третім

	<p>особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані під час виконання практичних завдань, під час виконання тематичних тестів, за результатами самостійної роботи і бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять. Під час здійснення навчального процесу недопустимими є пропуски та запізнення на заняття (без поважної причини); користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену</p>	<p>Перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань поданий в курсі, розміщеному на платформі MOODLE.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дитяча література як навчальна дисципліна у системі підготовки вихователя дошкільного закладу і як складова дошкільної освіти 2. Українська дитяча література. 3. Дитячий фольклор. 4. Давня українська література для дітей. 5. Український фольклор для дітей. 6. Література Київської Русі 7. Нова українська література для дітей. 8. Нова українська література для дітей (XIX – початок XX ст.). 9. Новітня українська література для дітей (II половина XX ст.). 10. Новітня українська література для дітей (I половина XX ст.) 11. Деякі проблеми сучасної української літератури для дітей (ч.1). 12. Деякі проблеми сучасної української літератури для дітей (ч.2). 13. Перекладна дитяча книга XVIII ст. 14. Перекладна дитяча книга I половини XIX ст. 15. Світова література для дітей періоду міжвоєн'я (1910-1940 рр.) 16. Світова література для дітей II половини XX – початку XXI ст. 17.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.</p>

Схема курсу

<i>Тиж.</i>	<i>Тема, план</i>	<i>Форма діяльності (заняття), лекція, самостійна, дискусія, групова робота</i>	<i>Додаткова література. Ресурси в інтернеті</i>	<i>Завдання, год.</i>	<i>Термін викон.</i>
1	Тема 1. Дитяча література як навчальна дисципліна у системі підготовки вихователя дошкільного закладу і як складова дошкільної освіти.	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
1	Вступ до дитячої літератури. Література для і про дітей. Книжки і періодика для дітей в сучасній Україні.	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (8 год.)	
2	Тема 2. Українська дитяча література. Дитячий фольклор. Давня українська література для дітей.	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
2	Український фольклор для дітей. Література Київської Русі.	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (8 год.)	
3	Тема 3. Нова українська література для дітей.	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
3	Нова українська література для дітей (XIX – початок XX ст.).	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (8 год.)	
4	Тема 4. Новітня українська література для дітей (I половина XX ст.).	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті,		

			зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
4	Нова українська література для дітей (XIX – початок XX ст.).	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (8 год.)	
5	Тема 5. Новітня українська література для дітей (II половина XX ст.).	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
5	Новітня українська література для дітей (I половина XX ст.)	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (8 год.)	
6-8	Тема 6. Деякі проблеми сучасної української літератури для дітей (ч.1).	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
6-8	Новітня українська література для дітей (II половина XX ст.)	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (8 год.)	
9	Тема 7. Перекладна дитяча книга XVIII ст.	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
9	Перекладна дитяча книга XVIII ст.	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (6 год.)	
10	Тема 8.	лекція	Основна та додаткова література, як і		

	Перекладна дитяча книга I половини XIX ст.		ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
10	Перекладна дитяча книга I половини XIX ст.	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (6 год.)	
11	Тема 9. Перекладна дитяча книга II половини XIX ст.	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
11	Перекладна дитяча книга II половини XIX ст.	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (6 год.)	
12	Тема 10. Перекладна дитяча книга кінця XIX – початку XX ст.	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
12	Перекладна дитяча книга кінця XIX – початку XX ст.	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (6 год.)	
13	Тема 11. Світова література для дітей періоду міжвоєнтя (1910-1940 рр.)	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
13	Світова література для дітей періоду міжвоєнтя (1910-1940 рр.)	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (6 год.)	

14-16	Тема 12. Світова література для дітей II половини XX – початку XXI ст.	лекція	Основна та додаткова література, як і ресурси в інтернеті, зазначені в матеріалах на платформі MOODLE		
14-16	Світова література для дітей II половини XX – початку XXI ст.	практичне заняття	Зазначено у «Методичних рекомендаціях до курсу» на платформі MOODLE	Конспект заняття, читання й опрацювання вказаних у методичних рекомендаціях творчих біографій письменників та їхніх творів. (8 год.)	